

NASTOLATEK Z JĄKANIEM : STUDIUM PRZYPADKU NA TLE MODELU ICF

ANNA MAMICA
NEUROLOGOPEDA
ECSF

amamica-logopeda.pl

A red speech bubble graphic with a white border, containing white text. The bubble has a tail pointing downwards and to the left. The background of the slide features faint, curved lines in the top-left and bottom-right corners.

„Jąkanie nie jest
tylko zacięciem”
Scott Yaruss
(2008)

Model ICF jako klucz do
poznania klienta
i przeprowadzenia terapii.
Plan terapii w oparciu o
diagnozę

- **Model ICF (2019) z perspektywy osoby z jąkaniem jest nowym spojrzeniem na zagadnienie niepełności. Zwraca uwagę na istotną rolę doświadczenia z jąkaniem klienta – jego uczuciami, myślami oraz zachowaniem (ABC).**

- **Aby opracować plan terapii należy przygotować diagnozę w oparciu o dane – w przypadku mojego klienta były następujące:**

SSI-4 – skala badająca ilościowo objawy pierwszo i drugorzędowe

OASES – kwestionariusz oceniający wpływ jąkania na życie klienta

Palin Parent Rating Scales – skala badająca wpływ jąkania na rodzinę, dziecko oraz poziom wiedzy na temat jąkania rodziców chłopca

Opracowanie profilu Klienta: Wywiad z rodzicami i z chłopcem

DOŚWIADCZENIA Z JĄKANIEM

Zaburzenia funkcji ciała – objawy fizyczne

-przeciągnięcia dźwięków i sylab na początku wyrazów, natężenie głosu
-ruchy głową, mruganie, utrata kontaktu wzrokowego, napięcia w obrębie ust, nadmierna gestykulacja

**CZYNNIKI OSOBOWE :
ABC jąkania – uczucia,
myśli, zachowania**

Uczucia= bezradność, złość, fobia szkolna, frustracja
Myśli: „jestem gorszy”, „Z pewnością kiedyś zostanę odrzucony z powodu jąkania”, perfekcjonizm
Zachowania: unikanie słów, sytuacji, zmęczenie szkołą, fizyczne zmęczenie

**Aktywność/
uczestniczenie w sytuacjach społecznych**

- W szkole unikanie wypowiedzi ustnych, unikanie nowych znajomości zwłaszcza z dziewczynkami, unikanie rozmów telefonicznych
- słabe kompetencje komunikacyjne = klient jako rozmówca

ETIOLOGIA
– dziadek (ze strony ojca)

Czynniki środowiskowe – świadomość i wiedza rodziców, nauczycieli, reakcje rówieśników na jąkanie, funkcjonowanie w szkole: trudna relacja ze starszym bratem, duży nacisk rodziców na stopnie w szkole, ojciec – bardzo wymagający, kontrolujący, złośliwy, prześmiewczy, nauczyciele – brak wiedzy

Plan terapii – w oparciu o model ICF.
Cele ogólne (oparte na modelu SMART), cele skoncentrowane na poprawnej komunikacji i społecznych zachowaniach, cele związane z upłynnieniem jąkania. Cele długoterminowe dla chłopca

- **Cele najbliższe związane z klientem : znajomość aparatu mowy, czucie własnego ciała, wiedza czym jest jąkanie, praca nad komunikacją w domu i w szkole, nowe spojrzenie na problem perfekcjonizmu**
- **Cele dla środowiska rodzinnego i szkolnego: wiedza o jąkaniu, czynnikach podtrzymujących jąkanie, ćwiczenia w mówieniu po kolei, bycia dobrym mówcą i słuchaczem; wymagania szkolne.**
- **Nauka relaksacji, wyciszenia, spędzania wolnego czasu, desensytyzacja, techniki upłynniające jąkanie**

Podsumowanie

- **16 spotkań z klientem: stara się być dobrym rozmówcą, stara się mówić z mniejszym napięciem, kilka razy zgłosił się do ustnych wypowiedzi, był na zakupach, odbył kilka rozmów telefonicznych, próbuje inaczej rozmawiać z bratem, napięcia z okolicy głowy i twarzy zniknęły, potrafi rozmawiać o swoim jękananiu, potrafi spokojnie przedstawiać swój punkt widzenia, komunikować swoje potrzeby**
- **4 spotkania z rodzicami: wiedzą czym jest jękanie, czym jest jękanie ich syna (na podstawie modelu ICF), poprawiają relacje z synem, dbają o dobrą komunikację w rodzinie**

literatura

1. Yaruss J.S. i R.W. Quesal, 2004 „Stuttering and The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF): An Update”, Journal of Communication Disorders 37
2. Yaruss J.S i Tichenor S.E, 2019, „Stuttering as Defined by Adults Who Stutter”, Journal of Speech, Language and Hearing Research, vol.62, 4356-4369
3. World Health Organization, 2001. International Classification of Functioning, Disability and Health
4. Schut H.A. i Stam H.J. 1994 „Treatment SMART GOALS”, Disability and Rehabilitation vol 16, 223-226
5. Millard, Edwards, Cook, 2009 Palin Parent Rating Scale
6. Riley, 2009, Stuttering Severity Instrument – SSI-4
7. OASES (13-17 age) -Overall Assessment of the Speaker's Experience – 2004, Yaruss, Quesal